

Nye typer iværksættere i landdistrikterne – en nøgle til udvikling?

Hanne W. Tanvig
Seniorrådgiver
Skov & Landskab, Københavns Universitet

hwt@life.ku.dk
30589820

Baggrund

- **Behov for udvikling af flere nye erhverv i landdistrikterne, hvis udviklingen skal sikres**
- **Nye samfundsformer, nye rum for udvikling og økonomier må indebære nye udviklingstræk og muligheder for erhverv også i landdistrikter – få øje på det nye?**
- **Statistikken? To undersøgelser og flere på vej – baseret på interviews og litteraturstudier**

Aldebertsmindevej

Klattrup 3

MORMORS HAVE OG
BUTIKKEN ER ÅBEN
Tirsdag-Søndag kl. 11.00-19.00
Klattrup Bygade 33
WWW.MORMORSHAVE.DK

- **Teorier om entrepreneurship/iværksættere**
- **”Economic man”? Den almindelige iværksætter og vækstiværksætteren**
- **The peripheral mode of entrepreneurship”: flytte ind i landskabet, (gen)bruge stedlige værdier, kultur/æstetik/natur og økonomi = livsstilsiværksætteren**

Resultater fra undersøgelse

- **Tre typer iværksættere: Den almindelige, vækstiværksætteren og livsstilsiværksætteren**
- **Der kan ikke konstateres klare forskelle på resultaterne som følge af regional beliggenhed (checkes i ny undersøgelse)**
- **De fleste er/har:**
- **Tilflyttere**
- **Livsstilsiværksættere, næsten ligeså mange er almindelige iværksættere, kun få er vækstiværksættere**
- **Etableret sig på stedet pga. bopælen, hvoraf mange har valgt bopælen pga. naturen og forventninger til lokalsamfund. Først efter bosætning er de nye erhverv tænkt/etableret på stedet**

Resultater fra undersøgelserne

- Mange er/har:
- Deltids-iværksættere og har det som et sideerhverv kombineret med lønnede jobs (især mange kvinder). Nogle vil fortsætte sådan, andre vil fase lønjobbet ud
- Etableret sig på et nedlagt landbrug
- Usynlige
- Anvender e-handel/markedsføring
- Alle typer erhverv (men hidtil ingen landbrug o.l. - ??)

Resultater fra undersøgelserne

- **”De almindelige iværksættere”** har betydelige uformelle (sociale) relationer (fritid) (bruger social kapital)
- **”Vækstiværksættere”** har nærmest ingen relationer (og er på vej væk)
- **”Livsstilsiværksættere”** er integreret på flere måder, både socialt og bruger ressourcer fra stedet (f.eks. naturen) i deres erhverv. De er også særligt aktive i lokalsamfundene. Bruger og danner social kapital og bruger/revitaliserer fysisk/stedlig kapital – konsoliderer landdistrikterne
- **Mange af ”de oversete” er kvinder**

Resultater fra undersøgelse

- **Kvinders iværksætteri er forskellig fra mænds: færre, mindre, mere bløde, ikke så levedygtige etc. "Self employment" versus at skabe en virksomhed**
- **2 analyseperspektiver: 1. som "economic man's" virksomhed = kvindernes projekter er svage - eller 2. som "et socialt/lokalt tilpasset hele" – kræver andre, bredere successmål (især sociale relationer)**

Resultater fra undersøgelserne

- **Kvinders iværksætterrate er generelt større end mænds i landdistrikter – især tydeligt på øerne ("push" eller "pull"?)**
- **Mange kombinerer forskellige indtjeningskilder**
- **Deres økonomiske (erhvervs) netværk er relativt svage, mens sociale netværk har stor betydning**
- **Dem i min undersøgelse kan bedst forstås ud fra analyseperspektiv 2, men har selv en opfattelse af at skulle udvikle sig til 1 (til "economic man") – sidder mellem to stole?**
- **De befinder sig i landdistrikterne pga. bosætning (billig husleje, plads etc.), men bruger kun i mindre grad den komparative fordel (natur etc.) i erhvervsprojektet (Realiserer ikke fuldt ud "The peripheral mode of entrepreneurship" i modsætning til enkelte mænd)**

Resultater fra undersøgelserne

- **Forslag til tiltag (fra iværksætterne) handler primært om påskønnelse, de lokale samfund og tilbud i fællesskaber**
- **Lokale aktører (f.eks. planlæggere, lokalråd/LAG eller erhvervskontorer m.fl.) ikke bevidste om eksistensen af 2'erne – kan ikke se dem pga. normer fra perspektiv 1. Alm. rådgivning vil være som i perspektiv 1 (mismatch). Landdistriktpolitiske aktører har heller ikke øje for dem!**

Resultater fra begge undersøgelser

- Der er brug for udvikling af nye støttestrukturer og tiltag – klassiske tilbud er ikke tilstrækkelige til de nye iværksættere – de ser ikke den holistiske sammenhæng
- Der kan gøres mere for identificering og udnyttelse af stedbundne ressourcer i erhvervsprojekterne (innovation) – landdistriktet skal mere frem
- Der kan gøres mere for netværksopbygning, synliggørelse og hjælp til markedsføring på mere lukrative markeder

Kilder bl.a.

- **Hanne Tanvig (2010): Mere mellem himmel og jord – spirende erhverv i landdistrikter i Vejle kommune. Arbejdsrapport 111/2010. Skov & Landskab, Københavns Universitet**
- **Hanne Tanvig (2010): Kvindelige iværksættere i landdistrikter – ikke bare en bitte biks. Arbejdsrapport 124/2010. Skov & Landskab, Københavns Universitet**

Kan downloades fra www.sl.life.ku.dk under Publikationer

